

De zzp'er in beeld

Eind september van dit jaar is er een bijzonder document beschikbaar gekomen. Het is het ontwerpadvies van de Sociaal-Economische Raad (SER), met als titel 'Positie zelfstandige ondernemers'. Een advies dus aan de nieuwe regering.

Het gaat daarbij ook over de lezers van KlusVisie. Want klussenondernemers zijn zelfstandige ondernemers. En de overgrote meerderheid van de klussenbedrijven behoren tot de categorie zelfstandige ondernemers zonder personeel, ook wel aangeduid als ozp'er of zzp'er.

Aan de hand van een aantal vragen wil de VLOK u meenemen in de advisering aan de regering. Het gaat tenslotte ook om uw toekomst.

Vraag 1: Wat is de SER?

De Sociaal-Economische Raad is het hoogste maatschappelijke adviesorgaan van de regering als het gaat om sociaaleconomische vraagstukken. Omdat de SER zo'n belangrijke positie bekleedt is de samenstelling van het adviesorgaan ook zeer breed. Alle koepels van werkgevers- en werknemersorganisaties zijn er in vertegenwoordigd en er zijn onafhankelijke leden (vaak professoren en andere wetenschappers) benoemd door de Kroon. Iedere categorie neemt een derde van het aantal beschikbare zetels in.

Vraag 2: Hoe zijn de zzp'ers bij de SER betrokken?

Nu zult u zeggen, dat is allemaal mooi, dat de werkgevers- en werknemersorganisaties in de SER zitten.

Maar waar zijn de zzp'ers? Tja, dat was even een lastig probleem. De SER is in de jaren na de Tweede Wereldoorlog opgericht. De SER stond daarmee aan de basis van de wederopbouw van de Nederlandse economie en vormt de rode draad in het veelgeroemde Poldermodel. In die tijd was de tweedeling werkgevers/werknemers de basis voor de arbeidsverhoudingen in Nederland. De afgelopen jaren is daarin verandering gekomen, doordat er steeds meer zzp'ers bij zijn gekomen, die zich bovendien steeds beter gingen organiseren. Zo is in 2002 het Platform Zelfstandige Ondernemers (PZO) opgericht. De VLOK is vanaf het begin aangesloten geweest bij PZO. Ook de vakbeweging verzette zijn bakens en ging behalve werknemers ook zzp'ers organiseren.

De groei van het aantal zzp'ers was voor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) eind 2009 reden om aan de SER advies te vragen over de positie van de zzp'er ten aanzien van de structuur van de arbeidsmarkt. Omdat ook de traditionele werkgevers- en werknemersorganisaties onderkenden dat je moeilijk een advies kunt uitbrengen zonder die groep erbij te betrekken, werd een praktische oplossing gekozen. PZO kreeg van de werkgeversorganisatie VNO-NCW een zetel in de SER toe-

gevozen. En vanuit werknemerskring besloot de FNV ook een zetel beschikbaar te stellen voor de bij haar aangesloten zzp'ers.

Nu is het zo, dat de SER een commissie heeft ingesteld om eerst een ontwerpadvies op te stellen. Dat is gebruikelijk omdat dat de mogelijkheid biedt specifieke deskundigen aan het werk te zetten. In feite kregen hiermee met name de vertegenwoordigers van de zzp-organisaties meer ruimte om hun inbreng te leveren. En als VLOK vinden wij dat PZO dat met verve heeft gedaan.

Vraag 3: Waarom is het ontwerpadvies zo belangrijk?

Zoals uit het advies naar voren komt is het inpassen van de zzp'er in de huidige maatschappelijke verhoudingen ingewikkeld. De meeste wetgeving in Nederland is gebaseerd op de naoorlogse verhouding tussen werkgever en werknemer. Dus om de zzp'er 'even' een plekje te geven zou je werkelijk alles overhoop moeten halen. Welnu, zolang je de gevolgen daarvan niet kunt overzien is dat onverantwoord. Daarin schuilt juist het belang van het advies. In het kort gaat het om de volgende punten:

1. De fundamentele positie van de

zzp'er als ondernemer wordt erkend met als meest zichtbare effect dat het criterium van meerdere opdrachtgevers volgens het advies moet verdwijnen.

2. De erkenning is unaniem door alle partijen gedaan, dus ook door werkgevers- en werknemersorganisaties.
3. Er is een inventarisatie van alle belangrijke onderwerpen waarbij de positie van de zzp'er nader moet worden bekeken; zoals werkgelegenheid, inkomenszekerheid, ziektekosten, scholing en de fiscale positie.
4. Op veel van die gebieden lijken de opvattingen van de traditionele organisaties van werkgever en werknemer gelijk te lopen met die van de nieuwe organisaties voor zzp'ers.
5. Op enkele terreinen is er verschil in opvatting, maar dat heeft als voordeel dat je weet op welke problemen je je in de naaste toekomst kunt concentreren.

Vraag 4: Wat ontbreekt er in het ontwerpadvies?

Het ontwerpadvies is sterk gericht op het bepalen van de positie van de zzp'er in het huidige stelsel van arbeidsverhoudingen (werkgever/werknemer). Daarbij wordt gekeken naar de bestaande wetgeving. Dat betekent dat het ontwerpadvies

geen visie geeft over structurele veranderingen. Is dat erg? Volgens de VLOK is het jammer dat er niet op zijn minst vragen zijn gesteld, die mogelijk als basis kunnen dienen voor de nieuwe regering om een vervolgvraagadviesaanvraag in te dienen.

Maar het huidige advies zal bij menig organisatie leiden tot reacties. Er zal naar verwachting nog een levendige discussie volgen. Die is van belang om de zzp'er hoog op de politieke agenda te houden. Dus aan die discussie zal de VLOK, samen met PZO, actief deelnemen. Het eerste dossier ligt al klaar. Want de regering heeft de SER ook gevraagd advies uit te brengen over de positie van de zzp'er in de Arbowet. In een volgend VLOK-Journaal komen wij daarop nog terug.

Vraag 5: Wat gaat er nu gebeuren?

Het is al gezegd. Er ligt nu een ontwerpadvies. Met daarin de opvattingen van de commissie van

voorbereiding. Het ontwerp zal nu besproken worden in de achterban van de verschillende organisaties die in de commissie vertegenwoordigd zijn. De VLOK heeft een eerste reactie aan PZO gegeven. Die komt er in grote lijnen op neer dat de VLOK, gelet op de ingewikkeldheid van de materie en vanwege de vele gevestigde belangen, niet ontevreden is met het advies. Het geeft goed aan waar de zzp'er nu staat, hoe verschillende maatschappelijke groeperingen tegen de zzp'er aankijken en wat de problemen zijn die nog moeten worden opgelost. Verder heeft de VLOK gewezen op de noodzaak om te komen tot een meer fundamentele bepaling van de positie van de zzp'er. Kortom, er is voldoende werk aan de winkel.

Wil je meer weten over dit belangrijke document? Via de nieuwe VLOK-site kun je het document ter inzage krijgen en jouw mening geven. De VLOK ziet reacties graag tegemoet!

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft voor 2008 becijferd, dat er 954.000 zelfstandige ondernemers actief waren. Daarvan werkte twee derde, zo'n 640.000 ondernemers, als zelfstandige zonder personeel!

Uit de adviesaanvraag van het ministerie van SZW van 21 september 2009: "Nu lijkt er een groeiende groep 'ondernemers' te ontstaan die feitelijk slechts zijn of haar eigen arbeid aanbiedt. Uit onderzoek dat het ministerie van SZW in 2008 heeft verricht, blijkt dat deze specifieke groep zzp'ers (de groep die wat werkzaamheden betreft met werknemers kan worden vergeleken) uit circa 250.000 personen bestaat."

Uit het persbericht van PZO van 28 september 2010: "Platform Zelfstandige Ondernemers is verheugd over de heldere conclusies in het concept SER-advies over de zzp'er. Daarin wordt onderstreept dat de zelfstandige zonder personeel unaniem gezien wordt als ondernemer. Het schept ook duidelijkheid over het criterium voor ondernemerschap. Als het aan de adviescommissie van de SER ligt, is het aantal opdrachtgevers irrelevant. Als een zzp'er er zichtbaar naar streeft om meer dan één klant te bedienen, kwalificeert hem dat als ondernemer."

VLOK: "Uit de titel van het ontwerpadvies 'Positie zelfstandig ondernemer' blijkt dat een fundamentele discussie pas net gestart is. Want ieder heeft het over de zelfstandige zonder personeel, maar het gaat net zo goed om de meewerkend ondernemer. De meewerkend ondernemer is meer dan alleen een werkgever."

Beleidsdossiers PZO

De volgende algemene onderwerpen zijn op dit moment actueel: Aanbesteden, Arbeidsongeschiktheid, Auteursrecht, BTW, Beleid nieuwe regering, Inkoopmacht van de overheid, Mededinging en tarieven van zelfstandigen, Pensioenen voor zelfstandigen, SENA, UWV fraudezaken en de positie van de zelfstandige (SER-advies).

